

PROEFVAART

COMPROMIS 999

Een moderne werf moet om mee te kunnen blijven doen, regelmatig met een nieuw type schip komen. Daardoor kan het gebeuren dat we net een proefvaart met een bepaald schip van een werf hebben gemaakt of we krijgen alweer een uitnodiging om met hun nieuwste aanwinst te komen varen. Dat is bij voorbeeld het geval met de Compromis 999, de grote broer van de 888, waarmee we vorig jaar hebben gevaren, en de opvolger van de 909. Een toerjacht geheel volgens de Compromis-filosofie: zeer veel ruimte en toch goede vaareigenschappen.

Het verslag van onze proefvaart met de Compromis 888 stond in Waterkampioen 17-1987. Daaraan gekoppeld publiceerden we ook een artikel over de werf zelf. Daaruit bleek dat de bouwers van de Compromis-jachten het begrip kwaliteit hoog in het vaandel dragen. Zelf zeggen ze hierover dat ze liever geleidelijk hun ontwerpen en de constructie ervan verbeteren aan de hand van praktijkervaringen, dan dat ze

af en toe één of ander revolutionair maar onbewezen vaartuig op de markt brengen.

Ontwerp

Dat geldt ook voor de Compromis 999, die eigenlijk een verbeterde voortzetting van de 909 is. Ook nu is weer eerst gekeken naar de eisen voor comfort, waarna daar omheen door Frans Maas het schip is getekend. De naam

van de laatste, naast ontwerper gerenomeerd wedstrijdzeiler, staat daarbij borg voor de goede vaareigenschappen.

De Compromis 999 is echt een toerschip voor de verwende zeiler die graag lange tochten onderneemt en die, wanneer hij ergens verwaaid en verregend op beter weer ligt te wachten, toch uit de voeten kan aan boord. Het jacht heeft daarom een volle rondspant-

romp, met een groot vrijboord en normale overhangen. De kiel steekt niet erg diep (1,50 m) en heeft een brede bulb onderaan (Vortex-kiel, volgens het Scheel-principe). In combinatie met de korte (10 m lange) mast is ook een kiel met een diepgang van 1,25 m leverbaar. Het roer is doorgestoken en heeft een bescheiden balansgedeelte om het sturen te vergemakkelijken. Door de verhoogde dekrand (met voetrail) kon de opbouw laag blijven, zodat de Compromis ondanks de stahoogte van bijna twee meter binnen er toch niet pompeus uitziet. De kuip is ruim en door de achterkajuit eronder hoog. Het verhoogde achterdek verdoezelt dit echter enigszins. Een stuurconsole met kabelbesturing is bij dit jacht standaard.

De tuigage is er in twee uitvoeringen: een met een tien meter lange en een met een twaalf meter lange mast. De eerste versie heeft een doorvaarthoogte van twaalf meter en kan daardoor nog net onder een aantal belangrijke bruggen in ons land door. De tweede heeft meer zeiloppervlak dat bovendien wat gunstiger verdeeld is en zeilt daardoor iets hoger en sneller. Gekozen is verder voor een no-nonsense masttopslopeituigage, waarbij de reeflijnen en de onderlijnstrekker bij de mast doorgezet moeten worden. Het liertje hiervoor op de mast is vreemd genoeg een extra. De vallen en schoten worden wel vanuit de kuip bediend.

Accommodatie

Van binnen is de 999 een echte compromisloze Compromis: licht en vooral ruim. Dat blijkt al direct in de voorpiek, waarin een dubbele kooi van 233 x 146 cm is ondergebracht. Daarboven is rondom een flinke schap bevestigd. Meer bergruimte vinden we in een hang-/legkast aan bakboord en natuurlijk onder de kooi. Licht komt binnen via lichtranden in de opbouw. Het vluchtluik hier is van polyester en laat zelf geen licht door. Eén lamp in deze ruimte vinden we wel wat weinig.

Via een deur komen we in de salon. Hierin valt onmiddellijk de grote U-vormige bank op, die de hele breedte van het schip beslaat en dus voor het hoofdschot langs komt. Om in de voorpiek te kunnen komen moet dan ook een deel van deze bank weggenomen worden. De zit is hier over het algemeen, mede door de dikke voorgevormde kussens, goed. Alleen de bank aan bakboord is met een zittingbreedte van 36 cm aan de smalle kant.

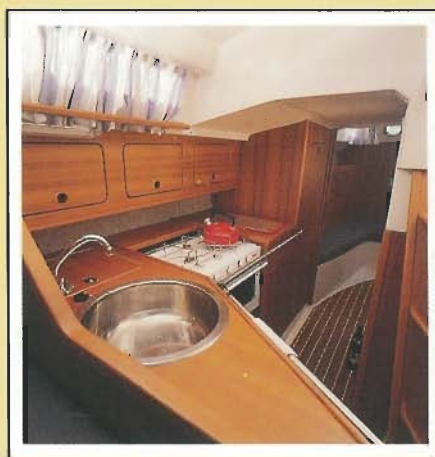
De kajuitafel heeft een vast blad en kan over de maststeun schuiven. Samen met de bank aan stuurboord vormt deze een extra kooi die echter smal is voor twee personen (100 cm). De lengte van 200 cm is wel voldoende.

De kaartentafel aan bakboord is zo gemaakt, dat je er in de haven dwarsscheeps aan kunt zitten werken, terwijl je er tijdens het zeilen langsscheeps voor kunt gaan staan. Voor het eerste geval is een draaibaar stoeltje gemonteerd. De ideale oplossing. Uiteraard heeft de tafel een klep waaronder de kaarten opgeborgen kunnen worden maar deze vonden we aan de kleine kant. Of liever gezegd: het vaste gedeelte van de tafel had wat kleiner gekund, zodat de ruimte eronder beter bereikbaar zou zijn geweest.

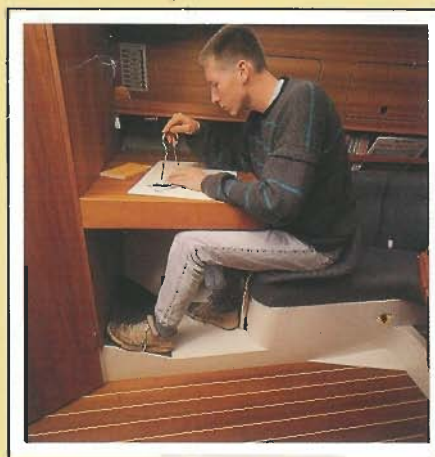
De kombuis is aan stuurboord gesitueerd en wel zodanig dat je er zowel in de haven als

Net als de 888 heeft ook de Compromis 999 erg veel ruimte. Opvallend is de U-vormige bank over de volle breedte van de kajuit. Om in de voorpiek te kunnen komen moet een kussen worden weggenomen.

De kombuis, ruim voorzien van werk- en bergruimte, is zo gemaakt dat er zowel onder zeil als in de haven goed in valt te kokkerellen. Erachter is de toegang naar de ruime achterkajuit.

Aan de kaartentafel kan zowel dwars- als langsscheeps worden gewerkt. Een draaibaar stoeltje zorgt ervoor dat je in het eerste geval zittend rustig de reis kunt voorbereiden.

onder zeil goed kunt werken. In het laatste geval kun je je prima schrap zetten tegen de kajuittrap en bovendien zit er rondom een roestvast stalen handgreep voor de onverwachte slingeren. De oven onder het driepits

gastoestel is standaard. In het werkblad is een enkele, ronde spoelbak opgenomen en natuurlijk de onvermijdelijk koelbox. Rondom is er voldoende afleggruimte. Dat laatste geldt ook voor de bergruimte, waarbij de schuifkast voor het kommaliewant onder de kajuittrap extra aandacht verdient.

Via de kombuis komen we in de doorloop naar de achterkajuit. In deze doorloop zit het luik dat toegang geeft tot de motorruimte. De ruimte in het achterschip kan met recht een kajuit genoemd worden. Behalve de ruime tweepersoonskooi (219 x 134 cm) is hier ook nog een zitbank gemaakt. Er zijn voldoende kastjes; een vluchtluik en lichtranden zorgen voor licht. Ten slotte moeten we nog aan bakboord, naast de kajuitingang gelegen, toilet-/wasruimte noemen. Ook hier hebben we veel bergruimte, waarbij de natte kast voor ons oliegoed aan de achterkant een extra vermelding verdient. Deze is, net als op de Compromis 888, ook vanuit de bakskist in de kuip bereikbaar.

Het timmerwerk in de Compromis 999, teak en met teak gefineerd multiplex, ziet er goed uit. De zijkanten van de romp zijn met nylon bekleed en de plafonds hebben een lichte structuur die in de binnenschale is aangebracht. De stoffering is netjes en stijlvol.

Motor- en elektrische installatie

Standaard worden de Compromissen met een saildrive met een vaste tweebbladsschroef uitgerust. Een klapschroef is extra. De fundatie waar de motor op staat maakt onderdeel uit van de binnenmal en is voldoende sterk en stijf. De opstelling van de motor is flexibel. De motorkist is rondom met noppenschuim geïsoleerd en uit onze geluidsmetingen bleek dit afdoende te zijn. De ventilatie van de ruimte heeft plaats door middel van een vijf centimeter dikke slang bovenin, die in de bakskist uitmondt.

De koeling van de motor geschiedt via het staartstuk van de saildrive, zodat een wierfilter overbodig is. De motor heeft echter wel een beluchter.

De brandstoftank zit onderin de enorme bakskist (een trappetje zou geen overbodige luxe zijn) en is voorzien van een peilglas. Een bezinkselkolf en een inspectiedeksel ontbreken echter. De leidingen zijn van koper en er is een filter-waterafscheider.

De natte uitlaat bestaat onder meer uit een rubberen Vetus-slang met een diameter van zes centimeter. Er is een waterslot en een zwanehal in het systeem opgenomen.

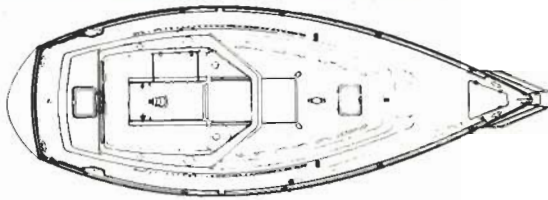
De elektrische installatie bestaat uit twee 12 volts-accu's van 95 Ah elk. Er is een relais aanwezig en er zijn twee hoofdschakelaars. De bedrading is netjes aangelegd, in goten en buizen en voorzien van een kleurcodering. Boven de kaartentafel zit een paneeltje met smeltzekerings.

Veiligheid

Op de veiligheid aan boord van de Compromis 999 valt weinig aan te merken. Alleen de aanleg van de gasinstallatie kan op twee punten verbeterd worden. De overgang van slang naar leiding in de gasbun ontbeert een tule en de afsluiter bij het kooktoestel zit op een moeilijk bereikbare plaats.

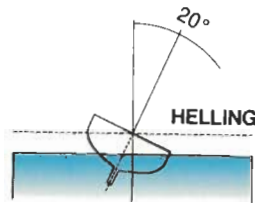
Er zijn twee poederblussers van twee kilogram

Compromis 999

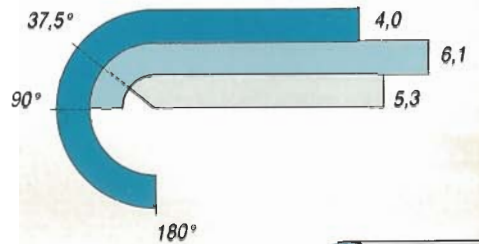

ZEILVOERING grootzeil en fok (standaard)

WINDSTERKTE 3 - 4 Bft, 4 - 7 m/s.

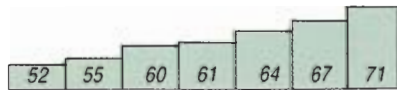
SNELHEID IN KNOPEN

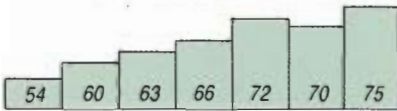
GOLFHOOGTE

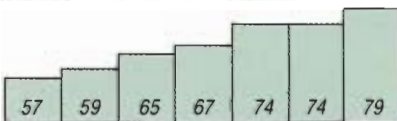
STOPWEG, gemeten van volgas vooruit naar volgas achteruit

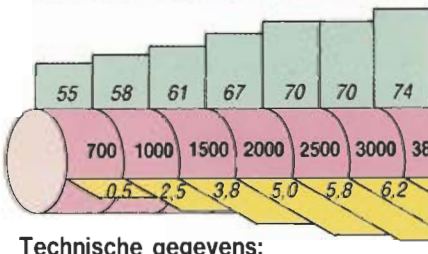
GELUIDSNIVEAU IN dBa
VOORPIEK

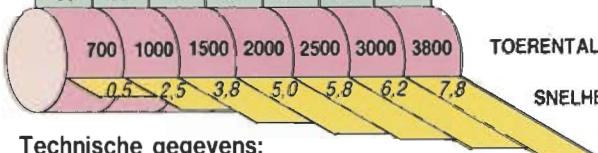
GELUIDSNIVEAU IN dBa
SALON

GELUIDSNIVEAU IN dBa
ACHTERKAJUIT

GELUIDSNIVEAU IN dBa
KUIP

TOERENTAL

SNELHEID IN KNOPEN

Technische gegevens:

- Rompvorm..... volle rondspanromp met groot vrijboord en sterk verhoogde dekrand. Vallende steven en licht negatieve spiegel. Normale kimmen.
- Ontwerp dek en opbouw..... lage, lange opbouw. Normaal voordek, klein achterdek en voldoende brede gangboorden (25 cm).
- Bouw romp..... met glasvezel versterkt polyester, boven de waterlijn in sandwichconstructie met Firet als kernmateriaal. Dubbelschalig.
- Bouw dek en opbouw..... met glasvezel versterkt polyester volgens de sandwichmethode.
- Harssoorten..... isofthaalzure NPG-hars voor de gelcoat en isofthaalzure lamineerhars.*
- Romp-dekverbinding..... twee naar buiten vallende flenzen met kit ertussen. Hier overheen is met bouten een kunststof binnenprofiel bevestigd. Over dit profiel zit weer een kunststof stootlijst.
- Kiel..... gietijzeren kiel, die met acht roestvast stalen bouten (M 20) tegen een vormstuk aan de romp is bevestigd.
- Roer..... doorgestoken, geprofileerd balansroer met roestvast stalen koning (Ø 45 mm) en een driepuntslagering. Kabelbesturing.
- Versterkingen en verstijvingen..... zelfdragende sandwichromp met binnenschaal, schotten en betimmeringsdelen. Stevige wrangen.
- Puttings..... onderwanten op trekstangen die met een plaat tegen de romp zijn gelamineerd. Topwant met roestvast stalen strippen tegen ingelamineerd schot gebout.
- Mastondersteuning..... roestvast stalen pijp in de kajuit op zware wrang in de bodem.
- Ramen..... getinte perspex ramen met parkers en siliconenkit tegen de opbouw bevestigd.
- Materiaal en inhoud watertank..... polyethyleen, 175 liter.
- Materiaal en inhoud brandstoftank..... roestvast staal, 70 liter.

Uitrusting:

- Kookinstallatie..... driepitsgastoestel met oven.
- Elektrische installatie..... 12 volt, met verdeelkastje en zekeringen.
- Accu's..... 2 x 95 Ah met relais en twee hoofdschakelaars.
- Drinkwatersysteem..... elektrisch en met voetbediening.
- Lenssysteem..... met de hand.

* volgens opgave van de leverancier.

Belangrijkste gegevens:

- Lengte over alles..... 9,86 m*
- over de stevens..... 9,51 m*
- op de waterlijn..... 8,15 m
- Breedte over dek..... 3,34 m*
- Diepgang..... 1,25/1,50 m
- Gewicht..... 4700 kg
- Ballast..... 2000 kg
- Doorvaarhoogte met staande mast 12/14 m
- Kruiphoogte met gestreken mast..... 2,05 m*
- Zeiloppervlak grootzeil... 17,0 m²*/20,8 m²
- fok..... 19,8 m²*/24,2 m²
- genua 1..... 29,1 m²/33,5 m²
- genua 2..... 21,8 m²/30,0 m²
- stormfok..... 6,0 m²/8,0 m²
- spinnaker..... 67,2 m²/71,3 m²
- Dikte verstaging..... 6 mm*
- Stahoogte in de voorpiek..... 1,53 m*
- toilet..... 1,85 m*
- kajuit..... 1,93 m*
- kombuis..... 1,89 m*
- achterkajuit..... 1,62 m*
- Aantal slaapplekken..... 5
- Motor.... Yanmar-diesel van 19,9 kW (27 pk) met Saildrive
- Ontwerper..... Frans Maas
- Bouwer..... Jachtwerf Fripol, Heerenveen
- Leverancier..... Jachtwerf Zaadnoordijk, Lagendijk 7, 1911 MT Uitgeest, telefoon (02513) 1 90 08

Prijs in standaarduitvoering.....
Prijs volgens ANWB-standaardlijst (categorie C).....

Aantal geleverde schepen..... 10

Voorwaarden en garantie HISWA, 12 maanden* door ons gemeten.

** in de standaarduitvoering inbegrepen. Zeiloppervlakten respectievelijk voor 10 en 12 m lange mast.

aan boord. Eén bij de kombuis en één in de achterkajuit. De boot wordt vanuit de kuip met de hand gelensd.

Elk compartiment heeft zijn eigen vluchtluik, waarbij die in de voorpiek naar achteren toe openklapt, zodat je deze altijd goed in de hand moet houden.

Bovendecks zien we een dubbeldraads zeereling met een hoogte van zestig centimeter, een preekstoel met instap en een gedeelde hekstoel. Via de laatste bereiken we de standaard aanwezige zwemtrap.

Rondom het dek loopt een zes centimeter hoge voetlijst. De loopvlakken op dek en opbouw zijn met een goede antislip bekleed en op het kajuitdak zitten handgrepen.

De kuip ten slotte loost via twee pijpen met een diameter van 4,3 centimeter.

Tuigage en dekinrichting

De rondhouten van de Compromis 999 komen bij Van der Neut vandaan. De mast heeft een ovaal profiel en is niet verjongd. Reeflijnen en onderlijnstrekker lopen door de giek en worden met een liertje op de mast doorgezet. De mast is voorzien van één stel zalingen en heeft naast het topwant, een dubbel stel onderwanten, waardoor een babystag achterwege kon blijven. De achterstag is niet trimbaar.

De giekneerhouder is een vierloper met Barton-blokken en heeft geen stalen voorloop. Voor de fokkeschoot is aan de binnenkant van het gangboord een lange rail met twee lei-ogen gemonteerd. Deze lei-ogen lopen tegen de ramen van de opbouw aan. De - dubbelwerkende - schootlieren staan op de kuiprand en zijn van het type Meisner 23. De schoot wordt in een zelfklemmende aluminium kikkers vastgezet.

De grootschoot bestaat uit een vierpartstakel met Barton-blokken en zit op een overloop. Deze is achterop de kuiprand gemonteerd en heeft voldoende lengte. Hij is goed te bedienen. Voor de vallen en trimlijnen zijn op het kajuitdak naast de ingang twee enkelwerkende (Meisner 10) lieren geplaatst. Hiervoor zitten (2 x 3) stoppers van het merk Spinlock.

De trimmogelijkheden op de Compromis 999 zijn minimaal en bestaan alleen uit een onderlijnstrekker en een giekneerhouder.

Vaareigenschappen

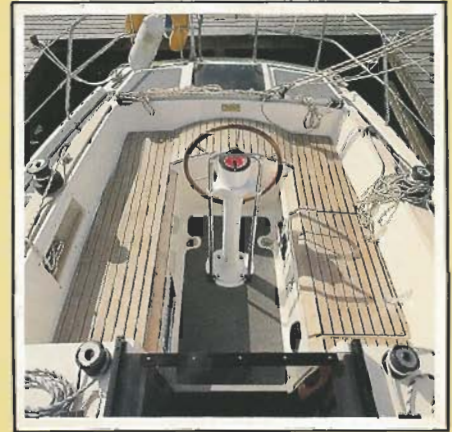
We hadden goed weer tijdens onze proefvaart. Een windkracht drie tot vier gaf ons de mogelijkheid de zeileigenschappen goed te beoordelen. De hoogte aan de wind viel ons met 37,5° absoluut niet tegen. Onder het standaardtuig liep de boot 5,3 knopen wat lang niet slecht is. Een lichte loefgierigheid zorgde ervoor dat de boot goed onder controle was te houden.

De Compromis 999 gaat vlot door de wind en de schoten zijn goed te bedienen. De lieren hebben voldoende capaciteit.

We voeren met de buiskap op, maar hadden desondanks een goed uitzicht naar voren. In de kuip kun je je goed schrap zetten.

Op de motor viel het rustige motorgeluid op. Bij 2500 toeren per minuut liepen we 5,8 knopen, waarbij het geluid onder het door ons gestelde, aanvaardbare maximum van 72 dBA bleef. De manoeuvreerbaarheid was zelfs uitstekend, zowel voor- als achteruit varende. De boot vertoont daarbij geen neiging tot verwaaien.

Dankzij de lage opbouw en de blauwe band op de romp valt het grote vrijboord niet erg op. De tuigage is simpel, maar functioneel.

De kuip van de Compromis 999 biedt plaats aan zes personen. De opvarenden vinden er voldoende steun en kunnen goed bij de lieren en de schoten.

Conclusie

De Compromis 999 is een goed zeilend, zeer ruim toerjacht, van een degelijke constructie. Het schip nodigt uit voor grote tochten en een lang verblijf aan boord. Minpunten zijn het in de standaarduitvoering ontbreken van een liertje voor de smeerrepen op de mast, de geringe trimmogelijkheden en de te smalle tweepersoonskooi in de kajuit.

We vinden de boot geschikt voor tochten op open zee. Vergelijkbare schepen qua afmetingen, karakter en prijs zijn onder meer de Najad 320, Westerly Fulmar 32, Jeanneau Attalia, Bianca 320, Contrast 33 en de Friendship 33.

Pluspunten

- Zeer veel ruimte;
- Goede vaareigenschappen;
- Weinig motorlawaai.

Minpunten

- Weinig trimmogelijkheden;
- In de standaarduitvoering geen liertje voor de smeerrepen op de mast;
- Lei-ogen lopen tegen de ramen van de opbouw aan;
- Smalle tweepersoonskooi in de kajuit.

Commentaar van de bouwer

Uw test is objectief en gedetailleerd en geeft een goed beeld van de Compromis 999. Uw commentaar over de smeerreeplier (voortaan standaard) en de gasinstallatie is zeer ter harte genomen. In het bijzonder bij de gasinstallatie doen wij geen enkele concessie aan de veiligheid, zoals onder andere blijkt uit de bekleding van de koperen gasleiding, als extra bescherming tegen het vaak ruwe boordleven.

De Compromis 999 is een typisch toerschip, waarin een evenwichtig zeil karakter en bedieningsgemak essentieel zijn. Tijdens de vaart ontstaat op zo'n jacht zelden behoefte aan bijtrimmen, mits bij het tuigen de trimmogelijkheden voldoende zijn gebruikt. Tot slot zij vermeld dat niet alleen in de kombuis, maar door het hele schip veel houvast is aangebracht, zodat de bemanning onder- en bovendecks zeevast en veilig kan bewegen.

Test: ANWB, afdeling Scheepstechniek.

Tekst: Eelco Piena.

Foto's: Roel Rozenburg.

